



Akademia Muzyczna  
im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi

Nazwa przedmiotu: <b>Gra liturgiczna z improwizacją</b>		
Jednostka prowadząca przedmiot: <b>Wydział Wykonawstwa Instrumentalnego</b>		Rok akademicki: <b>2021/2022</b>
Kierunek: <b>Instrumentalistyka</b>		Specjalność: <b>Muzyka kościelna</b>
Forma studiów: <b>stacjonarna</b>	Profil kształcenia: <b>ogólnoakademicki</b>	Status przedmiotu: <b>moduł kierunkowy</b>
Rodzaj studiów: <b>pierwszego stopnia</b>	Forma zajęć: <b>ćwiczenia, zajęcia indywidualne</b>	Język przedmiotu: <b>polski, angielski, niemiecki</b>
Koordynator przedmiotu	dr Karol Hilla	
Prowadzący zajęcia	mgr Krzysztof Musiał	
Cele przedmiotu	Wykształcenie umiejętności praktycznego wykonywania muzyki liturgicznej oraz dogłębnej znajomości specyfiki i roli muzyki w czasie liturgii w Kościele katolickim i ewangelickim.	
Wymagania wstępne	Wiedza i umiejętności z zakresu harmonii i gry na organach zdobyte podczas nauki w szkole średniej lub studium organistowskim.	
<b>Kategorie efektów</b>	<b>EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU</b>	Numer efektu kier./spec.
Wiedza	Posiada znajomość i zrozumienie podstawowych wzorców leżących u podstaw improwizacji i aranżacji; posiada podstawowe wiadomości w zakresie praktycznego zastosowania wiedzy o harmonii i zdolność analizowania pod tym kątem wykonywanego repertuaru.	6 WG_15 6WG_13
Umiejętności	Posiada podstawowe umiejętności kształtowania i tworzenia muzyki w sposób umożliwiający odejście od zapisanego tekstu nutowego; posiada umiejętność brania pod uwagę specyficznych wymagań publiczności i innych okoliczności towarzyszących wykonaniu (jak np. reagowania na rozmaite warunki akustyczne sal).	6UW_15 6UK_4
Kompetencje społeczne	Realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikającej z niezależnego wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji.	6KK_1
<b>TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU</b>		Liczba godzin
<b>I rok</b>		
Rozwijanie wiedzy na temat jednostek strukturalnych liturgii.		3
Kształcenie umiejętności harmonizacji ordinarium i proprium w tym melodii chorałowych z zastosowaniem harmonizacji dostosowanych do stylu muzycznego danej części mszy św. bądź nabożeństwa.		12
Nauka odpowiedniego doboru rejestracji w zależności od możliwości instrumentu, akustyki, ilości wiernych, treści liturgii i okresu liturgicznego w Kościele katolickim i ewangelickim.		3
Opanowanie umiejętności harmonizacji c.f. w sopranie, alcie, tenorze.		5
Nauka prowadzenia akompaniamentem śpiewu wiernych.		7
<b>II rok</b>		
Nauka prawidłowego prowadzenia kontrapunktów, zdobienia c.f. oraz figurowania c.f. i kontrapunktów. Opanowanie umiejętności posługiwania się techniką kanonu.		7
Kształcenie umiejętności transponowania melodii używanych w liturgii w Kościele katolickim i ewangelickim.		3
Doskonalenie umiejętności prowadzenia akompaniamentem śpiewu wiernych.		5

Nauka improwizowania krótkich preludiów, a także interludiów między zwrotkami pieśni.		5				
Umiejętności harmonizacji c.f. w sopranie, alcie, tenorze.		5				
Doskonalenie umiejętności harmonizacji w różnych stylach i skalach muzycznych.		5				
<b>III rok</b>						
Nauka improwizacji dłuższych form używanych podczas liturgii (np. toccata, fantazja chorałowa, wariacje chorałowe).		10				
Kompilacja treści przedmiotu, przygotowanie do wykonania warstwy muzycznej podczas liturgii wybranego obrządku.		5				
Metody kształcenia	Wykład, prezentacja					
Warunki zaliczenia	<p><b>Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się</b>  <i>1 pkt ECTS = 30 godzin pracy studenta (zajęcia + praca własna)</i></p> <p>Zaliczenie ze stopniem (po 1 i 3 semestrze) - oceniana jest:          – praktyczna umiejętność wykonania dwóch harmonizacji pieśni, wybranych losowo z uzgodnionego z pedagogiem zestawu przeznaczonego do realizacji na dany semestr. Pieśni powinny być wykonane wraz z krótkim wstępem.          - wykonanie opracowania pieśni z powyższego zestawu wydzielonym w sopranie lub basie cantus firmus.          - umiejętność transpozycji pieśni do dwóch ustalonych z pedagogiem tonacji.          Po 3 semestrze wykonanie także wybranej losowo harmonizacji części ordinarium missae lub stałych części nabożeństwa ewangelickiego (<i>materiał w: "Śpiewy liturgiczne" w Śpiewnik ewangelicki, str. 454-526</i>) lub . Oceniana jest poprawność zastosowanej harmonii, wycucia kontekstu stylistycznego danej pieśni oraz świadomość zastosowanej rejestracji i wycucie frazy, oddechu muzycznego.          - przygotowanie oraz aktywność i kreatywność na zajęciach.          Egzamin (po 2 i 4 semestrze) - poprawne wykonanie akompaniamentu pieśni w formie 3 zwrotkowej wraz ze wstępem, uwzględniające prawidłową harmonizację i styl pieśni a także uwzględniającej realizację różnorodnego opracowania cantus firmus (z wydzielonym sopranem, cantus firmus w basie, alcie i tenorze).          Wykonanie improwizowanego preludium (preambulum) chorałowego do 1 pieśni z uzgodnionego z pedagogiem w danym semestrze zestawu melodii.          Po semestrze 4 wykonanie także harmonizacji dwóch pieśni ewangelickich wraz z interludiami pomiędzy zwrotkami. W opracowaniu kolejnych strof chorału powinna nastąpić modulacja do dwóch sąsiednich tonacji.          Egzamin po 5 semestrze odbędzie się w formie oprawy muzycznej liturgii - do wyboru w obrządku katolickim lub ewangelickim. Powinien zawierać elementy gry liturgicznej oraz improwizacje. Może również zawierać utwory z literatury organowej. Elementy te powinny być adekwatne do wybranego obrządku oraz wybranego formularza liturgicznego (liturgia katolicka / ewangelicka)          Podczas egzaminu kończącego (po 5 semestrze) - wykonanie formy improwizowanej w uzgodnionej z pedagogiem formie i stylu.          Ocenie podlega:          - prawidłowość i stylowość zastosowanej harmonii,          - wycucie stylu formy oraz poczucie czasu w elementach improwizowanych oraz swoboda tworzenia tych elementów,          - kreatywność zastosowanych figuracji i pracy kontrapunktycznej          - prawidłowość frazowania, dobór rejestracji          - sugestywność i klarowność w realizacji akompaniamentu pozwalająca na prawidłowe prowadzenie śpiewu zgromadzenia liturgicznego          - dobór repertuaru.</p>					
	Rok	I		II	III	
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
ECTS	2	2	2	2	4	-
Ogólna liczba godzin	15	15	15	15	15	-
Rodzaj zaliczenia	Zs	E	Zs	E	E	-

### Literatura podstawowa

- Ks. Ireneusz Pawlak – „Muzyka liturgiczna po Soborze Watykańskim II w świetle dokumentów Kościoła” (Polihymnia, Lublin 2001)
- Ks. Jan Siedlecki – Śpiewnik liturgiczny, wyd. 2015
- Eugene Cardine - Semiologia gregoriańska- wyd. benedyktynów ,Tyniec
- Ks. Wiesław Kądziała – „GAUDEAMUS – łaciński śpiewnik mszalny” (Michalineum, Warszawa 2005)
- Gerre Hancock – „Improvising – How to Master the Art.”. (Oxford University Press, New York 1994)
- Śpiewnik ewangelicki. Codzienna modlitwa, pieśń, medytacja, nabożeństwo, Bielsko-Biała 2002
- Choralnik do śpiewnika ewangelickiego, cz. 1 Pieśni, Bielsko-Biała 2005
- Choralnik do śpiewnika ewangelickiego, cz. 2 Liturgia, opr. J. Gross, Bielsko-Biała 2007
- Choralbuch zum Evangelischen Kirchengesangbuch / in neuer Bearb., t. 1-2, red. Ch. Mahrenholz i R. Utermöhlen, Kassel 1969
- Choralbuch zum Evangelischen Kirchengesangbuch, t. 3, red C. Mahrenholz i R. Utermöhlen, Kassel 1979

### Literatura uzupełniająca

Artykuły z czasopism polskich i zagranicznych dotyczące tematyki przedmiotu, nagrania z przebiegu liturgii poszczególnych obrządków.

### Ostatnia modyfikacja opisu przedmiotu

Data	Imię i nazwisko	Czego dotyczy modyfikacja
01.12.2021	Karol Hilla	Dostosowanie do nowego formularza opisu przedmiotu.

Sposoby realizacji i weryfikacji efektów uczenia się zostały dopasowane do sytuacji epidemiologicznej wewnętrznymi aktami prawnymi Uczelni.